

Museu

SOKOLOVNA BOZKOV
BOZKOVSKÉ ROCKOVÉ
JARO '99

13. 3. 99	BRUTUS
4. 4. 99	TUBLATANKA + MOPED
24. 4. 99	ALKEHOL + DEBIL HEADS
8. 5. 99	KATAPULT + HALLODRN

Začátek vždy cca 20.30 hodin
 Sokolovna otevřena v den akce **od 18.30 hodin**
 Autobus ze Semil v den konání **v 19.30 hodin**, zpět pak
 po skončení akce

Kapacita sálu omezena!

PŘEDPRODEJE PŘEDPRODEJE PŘEDPRODEJE PŘEDPRODEJE

Obecní úřad	Knihkupectví Kodoň	Hračky a sport J & R Zakouřilovi
Tel.: 0431/682169	Semily	Masarykova 7 Železný Brod
		Tel.: 0428/389294

VĚTRNÍK

ZPRAVODAJ MĚSTSKÉHO ÚŘADU
 VE VYSOKÉM NAD JIZEROU

Březen - duben 1999

Zpravodaj MěÚ Vysoké nad Jizerou - Větrník 3-4/1999 vedoucí redaktorka
 Ludmila Hnyková, náklad 400 ks, cena 10, - Kč. Příspěvky zasílejte do každého
 3. v měsíci na MěÚ ve Vysokém n. J. PSČ 512 11.
 V roce 1999 vytiskla Tiskárna GLOS Semily, s.r.o. - tel./fax: (0431) 624584.

Můj otec, když mně bylo...

- 4 roky:** Můj tatínek umí všechno.
5 let: Můj tatínek toho spoustu ví.
6 let: Můj táta je chytřejší než tvůj táta.
8 let: Můj táta neví úplně všechno.
10 let: Kdysi dávno, když byl táta dítě, to na světě vypadalo úplně jinak.
12 let: O tom táta pochopitelně nemá ani páru. Je moc starý, aby si vzpomněl na dětství.
14 let: Na otce vůbec nedejte. Je tak staromódní!
21 let: Otec? Můj bože, ten je tak zoufale mimo.
25 let: O tomhle táta něco málo ví, ale to je pochopitelné, když už je tady hezkých pár let.
30 let: Možná bychom se měli zeptat táty, co si o tom myslí. Vždyť má spoustu zkušeností.
35 let: Neudělám nic, dokud se neporadím s tátou.
40 let: To by mě zajímalo, jak by si s tím poradil táta. Byl tak moudrý a tolik toho zažil.
50 let: Dala bych všechno na světě, kdyby tu teď byl táta a já si s ním o tom mohla popovídat. Škoda, že jsem si dřív víc nevážila toho, co on všechno ví. Mohla jsem se od něj hodně naučit.

Ann Landersová

ZPRÁVY z městského úřadu

MZ ve Vysokém nad Jizerou zasedalo dne 1. 3. 1999 na svém veřejném zasedání. Z usnesení MZ vybíráme:

● MZ rozhodlo odkoupit od současných majitelů pozemky pod místní komunikací u hotelu Strojmetal

● MZ rozhodlo odkoupit od pana Čermáka část pozemků ve Tříči, které by v budoucnu mohly být využity pro novou výstavbu

● MZ pověřilo pracovní komisi ve složení Jindřich Matura, Martin Petruška, Ing. Jaromír Beran a Karel Bárta uzavřením smluv na byty v nové výstavbě se státní účastí /prostor za DPS/

● MZ odsouhlasilo odprodej akcií VČE z majetku města

● MZ podpořilo symbolicky, vyvěšením vlajky, boj lidu Tibetu za svobodu

● MZ rozhodlo dát do pronájmu ubytovnu Nístějka ve Vysokém nad Jizerou, první jednání bude vedeno se současnými zaměstnanci

● MZ rozhodlo posunout termín odpočtu spotřeby pitné vody na měsíc duben 1999

Poděkování dárcům krve

Z dopisu od Okresního úřadu v Semilech

Vážený pane starosto,

s potěšením Vám sdělujeme jména Vašich občanů, kteří byli dne 26. 5. 1998 oceněni stříbrnou plakétou profesora Jánského:

Eva Jechová, nar. 1965, bytem Vysoké nad Jiz. 353, a Luboš Pastorek, nar. 1964, bytem Vysoké nad Jiz. 261.

Věřím, že Vás potěšilo, že i obyvatelé Vašeho města si uvědomují, jak potřebná a nenahraditelná je lidská krev. Darování krve je projevem vysokých morálních kvalit člověka a zaslouží si ještě větší pozornost.

*S pozdravem Okresní úřad Semily
referát sociálních věcí a zdravotnictví
Jaroslav Hlava, vedoucí referátu*

K poděkování dárcům se připojuje i Městský úřad ve Vysokém n. Jiz.

Zprávy z muzea

Naše muzeum vydalo informační letáček pro návštěvníky Vysokého, seznamte se s ním.

Město Vysoké nad Jizerou

Vysoké jako město se poprvé zmiňuje v konfirmačních knihách pražské arcidiecéze r. 1354. Založili ji patrně Valdštejnové jako hospodářské centrum panství Nístějského. Návští nad Jizerou, kudy vedly odpradávná obchodní stezky, bylo výhodné pro založení farní vsi a později města. Vzdálenost od správních, hospodářských a kulturních center způsobila, že Vysocko žilo dlouho vlastním značně nezávislým způsobem života. Městský znak byl městu přidělen r. 1592 a je na něm uhlíř Havlas Pavlata, který prý ochotil medvěda a přivedl jej na pražský panovnícký dvůr.

Významní rodáci

Dr. Karel Kramář, první ministerský předseda Československé republiky v r. 1918

Dr. Vincenc Kramář, velký znalec umění a sběratel

Divadelní tradice

Jeden z nejstarších venkovských divadelních souborů v Čechách, začal hrát divadlo již r. 1786. V říjnu každého roku divadelní přehlídky Krakonošův divadelní podzim, kterého se účastní vítězové krajských přehlídek venkovských divadelních souborů.

Lyžařství

Český SKI klub založen ve Vysokém n. J. r. 1903, ten pak spolu s pražským a jilemnickým založily Svaz lyžařů království českého. První lyže zde vyrobeny r. 1892. Velmi populární jsou dodnes tzv. závody postaru.

Lyžařský areál Šachty

Vlek a upravené běžecké trati v krásné poloze s výhledem na Lysou horu, Kotel a Zlaté návrší.

Vysocká madona

Nejstarší památkou Vysokého je gotická polychromovaná socha Madony, která pochází z poloviny 14. století, je umístěna v kostele sv. Kateřiny, postaveném v r. 1725. Socha stála již v původním dřevěném kostelíku ze 14. století.

Vlastivědné muzeum

Expozice vysockého muzea je místopisná, přitom však velmi bohatá. Dovídáme se z ní o historii města i okolního kraje,

o životě dřívějších generací, jejich kultuře, zemědělství i řemeslech, vysockém lyžařství i místní hudební a divadelní tradici. Do historické části je zahrnuta dokumentace středověkého sklářství. Shlédneme řadu malovaných almar s typickým mramorováním, sbírku figurek Krakonošů, výrobků lidových řezbářů. V podkrovní muzea je zřízena galerie, kde naleznete díla významných umělců, kteří měli vztah k Vysokému. V části galerie se střídají výstavy výtvarníků, dole ve výstavní místnosti jsou většinou výstavy k významným událostem regionu, či ze sbírek muzea. Velký pohyblivý betlém Jana Metelky ze Sklenařic má přes 200 figur a je zlatým hřebem prohlídky muzea zvláště pro děti.

Ústav chirurgie ruky a plastické chirurgie

Je zaměřen především na chirurgii ruky s celostátní působností. Široko daleko známý dobrými výsledky. Jako ústav plastické chirurgie slouží od r. 1975, původně zde byla všeobecná nemocnice /zal. r. 1899/.

Muzeum

informace tel. č. 0432/593118

Otevřeno mimo pondělí

Od 8.30-12.00

a od 13.00 do 16.00 hodin

Vstupné 20 Kč,

studenti a důchodci 10 Kč,

žáci 5 Kč.

Muzeum zahajuje nový seriál, nazvaný

Osobnosti - výtvarníci a literáti, kteří si oblíbili Vysocko, buď se zde narodili, nebo sem často jezdili tvořit.

1. část

Výtvarníci

U příležitosti oslav 600 let výročí založení města v r. 1954 byla m.j. otevřena výstava těch výtvarníků, kteří se ve Vysokém narodili či si Vysoké tak oblíbili, že se sem často i pravidelně vraceli. K našemu kraji přilnuli a svými díly jej oslavili. Vystavena byla jen ta díla, která byla z technických i finančních důvodů dostupná. Ani jediný obraz či kresba se nezachovala z doby před požárem města v r. 1834, a tak tedy prvním významným malířem je rodák vysocký Josef Uman, jehož jméno je zaznamenáno ve výtvarném slovníku. Narodil se ve Vysokém n. J. r. 1835 v domku čp. 179 /později Jaroslav Skrbek/. Jeho otec byl švec. Malíř zemřel ve Vídni, neznámo kdy. Z jeho prací známe jen kresbu hlavy K.H. Máchy, kterou nakreslil pro almanach Máj podle Maškova obrazu Jana Křtitele v kapli na Valdštejně u Turnova. O něm a jeho bratru Františkovi je již pojednáno v tomto zpravodaji VII-VIII 97-bratr redaktor, revolučně činný v r. 1848. V pozdější době zavítal do Vysokého malíř Karel Libscher, bratr Adolfa Libschera, a Otakar Lebeda. Libscher nakreslil zde zboření hradu Nístějka a skle-

nařické údolí, ilustrace pro díla „Čech“ a „Hrady a zámky“. Malíř Otakar Lebeda byl žákem Julia Mařáka. Jeho spolužáci byli František Kaván, Alois Kalvoda, Jan Slavíček. Lebeda byl ve Vysokém tehdy návštěvou u svého příbuzného četnického strážmistra, namaloval zde několik obrazů. V majetku vysockého muzea jsou obrazy „Ráno“ a „Vysoké od Petruškových vrchů“. Malíř Jaroslav Skrbek, nejvíce zastoupený v galerii místního muzea, rodák z Poniklé, autor olejů a leptů, má svá díla v několika nejvýznamnějších galeriích Evropy. Maloval zde na Vysocku pohledy na Krkonoše od Vysokého, chalupy, domácí práce horařů po chalupách, výrobu lyží aj. Známe jsou jeho lepty ze staré Prahy. Jako žák Akademie výtvarných umění přivedl do Vysokého r. 1910 své spolužáky Aloise Bílka a Guspara Porentu Slovincze z Lublaně. Byla to exkurse malířská pro studium ve volné přírodě. Další rok s ním přijel kromě Bílka též Jaroslav Grus a Klemant Parolek. Parolek za prvé sv. války v r. 1915 dobrovolně odešel ze světa ve svém rodišti Staré Hutí u Uherského Brodu. Alois Bílek a Jaroslav Grus si naše hory velice zamilovali. Ve vysockém muzeu najdete dvanáct obrazů J. Gruse, převážně pohledy na hory, velká plátna např. Pohled od sklenařické silnice. Alois Bílek je tu zastoupen obrazy Navlékačka korál, Portrét J. Skrbka a Pohled na Vysoké od St. Vsi.

Pokračování - výtvarníci a literáti - v příštím dvojčísle.

Jana Vaváčková,
Muzeum Vysoké n. J.

Víte, že...

V muzeu je k nahlédnutí program nově otevřeného divadla v Jablonci nad Nisou. Pravidelně každý měsíc je vyvěšen v chodbě muzea.

Statistika

stav obyvatel k 1. 1. 1999 je 1352,
z toho mužů 675,
žen 677
v roce 1998
- uzavřeno - 13 sňatků
- narozeno - 14 dětí
- úmrtí - 17 občanů
- odstěhovalo se 17 občanů
- přistěhovalo se 20 občanů

Centrum zábavy

V minulém čísle jsme vás, milí čtenáři, informovali o otevření Centra zábavy. Víme, že mnoho občanů tuto zprávu nekomentovalo právě příznivě. Doporučujeme všem, kteří byli spíše pesimisté, aby se do té „herny“ šli aspoň jednou podívat. Vznikla tam velice vkusně a pohodlně zařízená velká hala, kde si každý přijde na své podle zájmů o nej-různější hry. Vysoké skutečně podobné zařízení potřebovalo. Návštěvníci si často stěžovali, že není kam jít, kromě hospod, a ty byly ještě většinou zavřeny. Návštěvnost centra byla značná, v týdnů většinou hosté, o víkendech zase místní a všichni odcházeli spokojeni. A spokojeni jsou i provozovatelé.

Co senám líbí a co se nám nelíbí

Každé roční období sebou přináší určitá specifika. Něco jiného pozorujeme na podzim, ale docela jinak se díváme na zimu. Jenomže během 2 měsíců, kdy vychází jedno číslo našeho časopisu, se i zima několikrát docela změní. Po lednových plískanicích se zdálo, že se po mnoha letech vrátila „zima postaru“. Sněhu přibývalo, na všech koncích města i na náměstí se tvořily veliké hromady jako cukrové homole /ty už ale dnešní mládež ani nepamatuje/, které se staly vhodným terénem nejmenších sáňkařů a „pekáčeků“. Všude bylo bílo, čisto, milovníci zimy a zimních sportů se radovali, a když zasvítilo sluníčko, to už byl opravdu vrcholný zimní zážitek i pro nelyžaře. Hory byly každou chvíli jiné, bylo pořád na co se dívat. Většina obyvatel si ani neuvědomovala, jak je právě tato sněhová zimní krása náročná a drahá. Kolik práce a námahy stálo upravování cest a silniček kolem celého města, jak od časného rána přes celý den jezdily pluhy, nakladače, a jak se ty všechny stroje těžké techniky jmenují, které musely být nasazeny, aby skutečně vůbec fungovala doprava městem a do města. Díky především Mirku Slavíkovi-Hoškovi, vedení a zaměstnancům ZD Horal, jmenovitě p. Fr. Janů, Fr. Patočkovi, Zdeněkovi Sajdlvi, Petru Patočkovi, Mirkovi Dlouhému, Fr. Matouškovi a bratrům Josifkovým i zaměstnancům SÚS Semily. Díky i paní M. Hausmanové, která umožnila skladovat část sněhové

nadílky na svém pozemku. Všude bylo možno se dostat, nikdo nebyl takřkajíc „odříznut od světa“, což o mnohých krajích našeho státu se říci nedalo. A to ani nevíme, jak velká částka z rozpočtu města musela být vynaložena na dopravu všech uklízecích strojů. Peníze se najít musely, „vem kde vem“, jistě i na úkor jiných kapitol rozpočtu. Město i všichni účastníci úklidu sněhu to zvládli na výbornou a všem patří dík obyvatel města. Jenomže ne všech. Je neuvěřitelné, kolik neblahých vášní a záporných lidských vlastností a neuvěřitelně nepěkných ústních projevů ta bílá nadílka vyvolala a odkryla. Kolik nepřátelství se projevilo místo poděkování, jak se snažili někteří využít „příležitosti“, aby se bez práce zbavili sněhu, nebo zneužít pro vlastní prospěch často už unavených pracovníků nebo dokonce si „na ně dojit“ a pěkně hrubě nevybíravými výrazy jim to „vyt-mavit“, že neprotáhli cestičku z prominutím až k záchodu. Člověk se musí zamyslet nad tím, jak by se asi byli lidé chovali v podobné lavinové katastrofě, která postihla Rakousko. Jestli by taky křičeli, jak to, že sousedovi vzala lavina jen pár tyček u plotu a nám celou zahradu, jak to, že nám zasypala celý dům a u sousedů zahynulo jen 1 dítě, atd. Kde se jen bere v lidech tolik zloby, zášti, sobectví, jen když mám já, ostatní nepotřebují. Jak asi se mnozí z těch, kterým se zdálo příliš mnoho sněhu na jejich cestičce a nebo zahrádce, dívají na všechny poničené a blátem postříkané domy na hlavní ulici. A kdo z těchto postižených si může „došlápnout“ na ty automobilové piráty, kteří jako pomínutí jezdou největšími

kalužemi a nevdají jim, že třeba zničí někomu celé oblečení?! Jsme to někdy divní lidé. Před několika málo lety bychom si leccos nedovolili, ale jak řekl v rozhlasu nedávno jeden český známý vědecký pracovník: Dostali jsme svobodu, ale ne návod na použití.

A nakonec ještě 2 citáty významných osobností

Jiří Suchý: Neznám nic tragičtějšího, než je svobodný blb.

Zdeněk Svěrák: Lidi se potřebují jako jehla s nití.

Myslíme, že to nepotřebuje už komentáře.

Redakce

Z historie Sokola

Stručná historie Sokola

V r. 1871 vznikla tělocvičná jednotka Sokol, od r. 1873 hasičsko-tělocvičná. V roce 1893 se hasiči a Sokol rozdělili.

V létě se cvičilo na tzv. „sokolně“ u parku, kde se konaly i různé oslavy. Stavba školy a radnice, zkolaudovaná r. 1882, měla i malou tělocvičnu. Tu využíval do postavení sokolovny v r. 1921 i Sokol. Po 1. světové válce z nadšení nad vlastním státem r. 1920-1 postavena tělocvična a obnovena tělovýchova a společenská činnost Sokola. Od r. 1922 mu pomáhalo kino řešit obtížnou finanční situaci. Na činnost Sokola navázala TJ Jiskra Vysoké nad Jizerou od r. 1953. Ta se stala od r. 1957 součástí jednotné tělovýchovné organizace ČSTV. V roce 1990 se změnil její název na TJ Vysoké. Sokolovna vyhořela v r. 1962. Po podstatné

přestavbě a rozšíření o ubytovnu s 50 lůžky byla otevřena znovu v r. 1973.

V r. 1988 započata další rozsáhlá přístavba, již dokončená.

Sokol ve Třinci vznikl r. 1911. Cvičilo se venku, ve stodolách, v hostinci, v uprázdněné třídě školy. Roku 1935 postavena sokolovna. Byl v ní malý sál s jevištěm i úřadovna Kampeličky.

V r. 1991 se k údržbě a využití sokolovny spojili sokolové, hasiči, myslivci a ochotníci a založili registrovaný Spolek přátel sokolovny.

Sokol ve Sklenařicích byl založen r. 1901. Když byla postavena nová budova školy, koupil r. 1932 starou školu a upravil ji na sokolovnu. Pozoruhodný je odsunovací strop, aby bylo možno zavěsit kruhy a na hrazdách véletoče. Cvičilo se do r. 1967, pak jen občas. U sokolovny zřízeno volejbalové hřiště a u nové školy rovněž. Zde se pořádají každoročně soutěže volejbalových dvojic, tzv. Sklenařické debly.

Podle knihy Dr. V. Lukáše Vysoké n. Jiz. vypsala J. Vavděková.

Vraťme se ale ještě k vysockému Sokolu trohu podrobněji.

Vznik Sokola ve Vysokém n. Jiz.

Jednota Sokol vznikla ve Vysokém n. J. v roce 1871, tedy 9 let po založení organizace M. Tyršem a J. Fugnerem. Vzhledem k politické aktivitě v místě a regionu překvapí, že to bylo tak pozdě, zvlášť když není sporu o tom, že sokolské principy slovanství, národní svobody, odvahy a vytrvalosti byly zdejšími lidem vlastní. První valná hromada se konala 16. čer-

vence za účasti 50 členů. Stanovy byly schváleny výnosem ze dne 30. 6. 1871 č. 30 175. Členy výboru byli: František Nigrin /starosta/, Vincenc Kramář /místostarosta/, Josef Kramář /náčelník/, P. Jan Kašák /tajemník/, František Votoček /pokladník/, Antonín Holman a Antonín Zeman /členové/, Jan Tomáš a František Janda /náhradníci/.

Přestože vysocký Sokol vznikl zhruba o 10 let později než většina sokolských jednot, nebyl ušetřen stagnace, k níž v 70. letech všeobecně došlo /počet jednot klesl o třetinu/. Za celé desetiletí lze zaznamenat pouze 2 významnější akce: vysvěcení praporu /23. 6. 1872/ spojené s veřejným cvičením, pěveckým vystoupením, hudební zábavou a plesem a uctěním 10. výročí úmrtí J. Fugnera /15. 11. 1875/. I když se jednalo o oslavu náležitou /rekviem //, vystoupení pěveckých sborů, ochotníků, přednáška a ples/, již byl zakladatel Sokola hoden, zdá se, jako by akce oslavné či ještě spíše zábavné nahrazovaly aktivity vyplývající z původní sokolské ideje. Výlety, zábavy, plesy a šibřinky, to byly hlavní sokolské podniky. Zdá se, že jednou z hlavních příčin dlouhého hledání sokolského ducha byla kooexistence s hasiči. Hasiči organizovaní od roku 1873 netvořili totiž samostatný spolek, ale odbor sokolské jednoty, ten postupně nabyl početní převahy, takže v roce 1876 vznikla Jednota tělocvično-hasičská. Organizační soužití s hasiči trvalo plných 20 let. Nicméně od počátku 80. let začal do jednoty pronikat nový duch. Vnesli ho sem - i když ne snadno a naráz - především studenti přijíždějící domů na prázdniny z pražských vysokoškolských studií

Od roku 1885 měli ve Vysokém vlastní organizaci. Oživení vysockého Sokola v duchu původních idejí ovlivnili v této době zejména medik Josef Skrbek a ing. C. Jaroslav Hásek spolu s několika dalšími novými členy /František Rón, Josef Vodešálek, Antonín Nečásek, Th. Čermák/. V Jednotě se zformovala jakási opozice snažící se nasměrovat činnost sokolským směrem. Zpočátku nebyla příliš úspěšná. Nepodařilo se jí zlomit odpor hasičů a získat většinu členstva ke vstupu do Sokolské župy krkonošské /1884/, nezískala souhlas s návrhem na poskytnutí finančního příspěvku na slet pro pražskou župu aj. Spolkové spory vedly k nezájmu o cvičení. Příznivý obrat ve spolkovém životě nastal v roce 1887: zásada „dvojho členství“ /člen Jednoty musel být sokol a zároveň hasič/ byla opuštěna, napříště musel být každý člen Jednoty buď sokol, nebo hasič.

V důsledku toho se v tomto roce Jednota stala členem Župy krkonošské.

Pokračování příště Doc. Váňová

Školní okénko

MŠ

Za sluníčkem do Dvora

Králové nad Labem

Mnoho lidí si myslí, že v zoologických zahradách není v zimě nic k vidění, nebo že jsou dokonce zavřené. Není tomu tak. Děti z vysocké mateřské školy se svými

rodiči a pí učitelkou Klímovou se přesvědčili o tom, že i v ročním období, ve kterém jsou v permanenci hlavně lyže, sánky a boby, je možné vidět exotická zvířata bez toho, aby se za nimi jelo kraj světa. Hezký výlet do královédvorské ZOO podnikli 26. ledna a zájemců byl plný autobus. Většina výběhů byla sice prázdná, ale vše vynahrádila zvířata v pavilonech. Velkému zájmu se těšily jako obvykle opice, sloni a hroši. Pro mnohé výletníky byla příjemným překvapením velmi poutavá a v Čechách unikátní expozice „Ptačí svět“, která přibližuje návštěvníkům život tropických ptáků. Pavilon, obývaný také několika druhy savců, plazů a ryb, byl otevřen v polovině března loňského roku, jeho celková plocha je 1275 m². Vnitřní expozice napodobující tropický les a step zabírají 965 m². První hala „zarostlá“ australskou stepí, africkou savanou, asijským tropickým lesem a jihoamerickým pralesem. V druhé hale, 750 m² velké, volně poletují ptáci tropických lesů celého světa. Mezi halami je odchovna ptáků, umělá líheň a výstavka ptačích vajec. Do pavilonu se nastěhovalo celkem 300 jedinců - zástupců 70 druhů tropických ptáků, savců, plazů, ryb, mj. tukan obrovský, pilan černolící, korunač vějířový a tamarín pinčí. V plné kráse se po rekonstrukci představuje i pavilon ryb a plazů, zaujala také stálá expozice 60 obrazů Zdeňka Buriana „Vývoj života na Zemi“. Na dvouapůlhodinovou odpolední návštěvu, po 15.00 hod. za zlevněné vstupné, tam bylo zvířat a věcí opravdu dost. Myslím, že dětem se výlet líbil, některé si ze Dvora odnesly i malého plyšového kamaráda či

jinou památku. Na zpáteční cestě jsme si nemohli zapívat, že jsme nezmokli. Mžilo celou dobu a sluníčko na nás vykouklo snad jenom jednou, takže titulek neberte doslova, ale obrazně. Sluníčko snad každý cítil vyzařovat ze všech zvířat, jejichž domovem je Afrika a jiné teplé kraje, a trochu si ho odnesl i domů do Vysokého. Kéž by už u nás bylo alespoň jaro!

Alice Sládková

ZŠ

Do školy s lyžemi

Tak jako každý Kanaďan nemusí rozumět hokeji a každý brazilský kluk nehraje fotbal, nemůžeme očekávat, že každý žák vysoké školy je zákonitě nadšeným lyžařem. Proč taky? Záleží na osobních dispozicích a zájmech. Ovšem přijde záček do sedmé třídy a čeká ho lyžařský výcvik. Na sedm dní se stává lyžařem každý. Každý se musí postavit na hranu svahu v Šachtách, každý na běžkách vyšlepe nahoru k Perličku /omlouvá snad jen podlomené zdraví/. V tom nejlepším případě se stane, že výcvik vzbudí u dosavadních nelyžařů zájem o svištěcí prkénka. /„Nevím, čím to, ale začalo mě to bavit. Jsem na sjezdovce.“ Napsal letos po druhém dni kurzu překvapeným rodičům jeden žák, když den před tím stál na lyžích poprvé v životě./ Ale uspokojivé je už to, když dítě ztratí strach, nejistotu a osvojí si základy lyžařské techniky. Nelyžařů nebo začínajících lyžařů je však ve srovnání s těmi lepšími nebo výbornými vždycky méně. Přece jen se projevuje významný činitel míst-

ního prostředí a možnosti /není samozřejmě na školách v kraji, aby se hodiny tělocviku trávily na lyžích/. Je potěšující, že nebývá zpravidla třídy, v které by se nevyskytovalo více či méně lyžařských závodníků, členů vysokého Ski klubu. Na naší škole je celkem 22 žáků zapojeno do činnosti tohoto spolku. A co tvoří konkrétní náplň každoročních výcviků? Tři disciplíny, jízda na běžkách - klasický styl, bruslení, stoupání, pluzení..., sjezd - jízda na vleku, odšlapování, kročné oblouky... a teorie - historie lyžování, jak si vybírat lyže, metodika mazání... Letošní zima se nad námi rozkročila a vysypala tolik sněhu, že i letití pamětníci nad její silou uznale zvedali obočí. Však také po předešlé zimě - nezimě jsme si mohli dovolit zorganizovat výcviky dva. Osmá třída dokončila třídní kurz na sjezdovkách, který jsme jí od loňského roku dlužili, a poté mohla regulérně na lyže nastoupit třída sedmá. Když výcvik skončil, hovořili o něm žáci asi takto: „Bylo prima, že jsme byli celé dopoledne venku,“ nechala se slyšet Gábina. A pak dodala: „Ze všeho nejlepší byly svačiny v bufetu, hlavně sejkory.“ A přidal se Ondra: „Sešup dolů od Štěpánky, to bylo ono.“ Mně se nejvíce líbilo, že jeden kamarád, který nikdy nestál na lyžích, se naučil lyžovat,“ mínil Marek. Aleš se smál: „Nevěřil jsem svým očím, Ondra se snažil tak, až si urval botu.“ „Štvalo mě, že někteří lidé neumí pouštět kotvu, hází ji do sněhu a je pak mokrá,“ posteskl si Ondra. Jana debatu pečetila: „Hlavně, že jsme přes všechny ty pády, které jsme absolvovali, všichni přežili.“ Děti se tedy vyjadřovaly spoko-

jeně, ale zrovna tak mohli být i naladěni jejich lyžařští instruktoři. A patří se na tomto místě poděkovat těm, kteří také na tom mají svůj podíl. Členům vysoké TJ, lidem od vleku a vysokému Ski klubu, který společně se školou uspořádal závody v běhu na lyžích /80 zúčastněných/ a závody ve slalomu /73 zúčastněných/ pro žáky naší školy. Tedy děkujeme a těšíme se na příští sezónu.

Mgr. Petr Pýcha

ISS

Maturitní ples

Dne 22. ledna 1999 jsem měla možnost zúčastnit se maturitního plesu ISS Vysoké nad Jizerou, který se konal v Semilech. Již od začátku v 19 hodin, kdy měli sraz maturanti s učiteli a pořadateli, panovala v Golfu u Jizery výborná nálada s trochou napětí. Maturantům se nemůžeme divit, vždyť je to jejich velký ples. Rodiče, příbuzní a přátelé se začali scházet okolo půl osmé a něco málo po osmé hodině večerní zazněly fanfáry, které zahrála přítomná kapela, ohlašující brzký nástup maturantů. Po nastoupení řekl ředitel školy několik slov, třídní učitelky gratulovaly žákům svých tříd a po ošerpování a slavnostním přípitku začal večerní program s hudbou, tancem, zpěvem a hodnotnou tombolou. Celým večerem hosty provázeli Magdalena Zouharová a David Lukeš, studenti naší obchodní akademie. Mládež měla také možnost navštívit i diskotéku pořádanou jen o patro výš. Okolo půlnoci se začaly vyhlašovat hlavní ceny tomboly, které věnovali sponzoři. Atmosféra plesu byla

skvělá a maturitní ples se povedl výborně a radost z dobře odvedené práce, která stála hodně zkoušek a nervů, měli nejenom ti, kteří celou tu slávu zorganizovali, ale i všichni přítomní. Na tvářích všech, kteří se zde sešli v hojném počtu, bylo vidět spokojenost a úsměvy. Sem tam se objevila i nějaká ta slzička, ale ta přece k maturitnímu plesu patří.

Votočková V. I OA

Náš maturitní ples

Integrovaná střední škola Vysoké nad Jizerou pořádala v pátek 22. ledna 1999 od 20 hodin v Kulturním domě v Semilech maturitní ples. Účastníci se maturitní ročníky byly: Rodinná škola se zaměřením na ekonomiku obchodu a podnikání, dále obchodní akademie a 2. nástavba oboru automechanik, strojník. Plesu se také účastnili všichni učitelé. Zhruba ve 20.15 se sál méně osvětlil a rozezněla se hudba, při které začal nástup tříd. Ředitel, zástupci a třídní učitelky blahopřáli maturantům. Maturanti předali růže rodičům, přijelo se a háze-ly se peníze. Vše výborně komentovali David Lukeš z 2. r. obchodní akademie a Magdalena Zouharová z 1. ročníku obchodní akademie. K tanci a poslechu hrál taneční orchestr Mahagon. Vrcholem večera se stalo pěvecké vystoupení dívek z naší školy, které ladilo s náladou probíhajícího večera. Do zábavného programu přispěla i tombola v průběhu celého večera. Většina oslavenců i doprovodů nebo jen přihlížejících skončila o patro výš na diskotéce. Maturitní ples se vydařil a stál za to.

V. Dlouhá I. OA

Z KULTURY

NOVINKY V MĚSTSKÉ KNIHOVNĚ

válečné

A Mac Lean: Děla z Navarone
T. O'Brien: Co nosili s sebou
/povídky z Vietnamu/
R.W. Bruce: Crommelinovi
Thunderbirds
T. Smith: Snadný cíl /Vietnam/

detektivní

D. Francis: Chladná zrada, V šachu
P. D. Cornwell: Předmět doličný
R. Rendell: Poslední stopa

životopisné

F. Spiegel: Životy, manželky a lásky
velkých skladatelů
I. Devátá: Vůně posečené trávy
L. Sobota: Facký místo pohádek
J. Dvořák: Svět to neviděl, pes to
nežral

L. Lipský: O sobě
/a bratru Oldřichovi/
S. Beneš: Být hercem
G. Windisch-Graetz: Alžběta
F.R. Čech: Proč ta sova tolik
houkala Hů Is Hů...
M. Knížák-P. Volf rozmlouvají
nadoraz /Hermafrodit/

ženské

B. Wood: Hra osudu, Panenky z ráje
D. Du Maurier: Únik
Slepičí polévka pro ženskou duši
/příběhy/
L. Lanczová: Zadáno pro Blížence
V. Javoříková: Rodina Ambrožova
D. Chamberlain: Soukromé vztahy
J. Blume: Letní sestry

S. Monyová: Krotitelka snů
E. Goudge: Stopy tajemství
I Hercíková: Hester

napínavé

W. Smith: Síla meče, Posel slunce
P. Shelby: Dny hanby
J. Higgins: Rok tygra
B. Erskine: Dům ozvěn
D. Thomas: Vřítení bubnů
J. Chase: Vysoká úmrtnost

společenské

R. Čechura: Kočkodrom
J. Karon: U nás v Mitfordu
R. Sisman: Zvláštní vztah
J. Cooper: Pólo
P. Shelby: Tkalcí snů

cestopisné

L. Simánek-Č. Šebesta:
Kanada /Život v divočině/
L. Brabec-Z. Šmíd: S kytarou
v Antarktidě

historické

L. Vaňková: Orel a had,
Od moře k moři, Druhá císařovna,
Dotkni se nebe
B. Wood: Klebta svitků

sci-fi

T. Bisson: Medvědi objevují oheň
I. Asimov: Pozitronový muž
J. White: Stanice Red Cross
T. Pratchett: Faust Erik
povídky
W. Allen: Bez peří /humor/
E.T. Seton: Blesk /příroda/

ostatní

D. Barrett: Tarot
J. Novák: Francie 98
J. Bohdalová-L. Pěničková:
Pro mlsné jazyčky
O. Preussler: Moje knížka o
Krakonošovi
J. Poulin: Volkswagen blues
P. Šabach: Putování mořského koně
I. Rehořová

Příběh úspěšného Čecha ve Francii

Kryštof Mařatka se narodil v Praze v roce 1972, je z rodiny, jejíž celý rod pochází z Vysokého. Na pohled spíše křehký gymnazista, za sebou už má ale úspěchy na poli skladatelském a před sebou s největší pravděpodobností velkou uměleckou budoucnost. Ve Francii i jinde v Evropě ho uznávají a hrají možná víc než v rodině Čechách. Tatínek, profesor Zdeněk Mařatka, je dlouhá desetiletí uznávanou kapacitou v oblasti gastroenterologie, všichni Kryštofovi sourozenci jsou lékaři. On sám dědil geny umělecké i lásky k sladké Francii po dědečkovi Josefu Mařatkově - sochaři a žáku velkého francouzského impresionisty Augusta Rodina. Toho Josefa Mařatky, který bydlel v jednom domě v Žitné ulici s Antonínem Dvořákem a byl přítelem tohoto gigantického hudebníka.

V městském muzeu se můžete setkat se jménem tohoto sochaře i s jeho dílem - bustou Antonína Dvořáka. Takové rodinné zázemí musí člověka ovlivnit, šestiletého Kryštofa ale táhla nejvíc muzika. Začínal klasicky - hrou na housle a klavír, v deseti letech už bral soukromé hodiny harmonie a kontrapunktu. „Naše rodinné prostředí bylo zvláštní. Všechny děti měly takzvanou prvorepublikovou výchovu, ale já jediný jsem nezamířil směrem k medicíně a začal jsem se prokousávat hudbou. Ve čtrnácti jsem se dostal na konzervatoř a měl obrovské

štěstí na pedagogy: Bohuslava Řehoře nebo Petra Ebena na AMU. Mně vyhovuje, když mám v pedagogovi spíš přítele nežli bič. Studoval jsem klavír a skladbu. Zkusil jsem rok AMU, ale nebyl jsem příliš nadšen atmosférou a jakmile se mi naskytla příležitost, odcestoval jsem. Měl jsem přítele ve Francii, doma jsem vlastně žil v ovzduší Rodina a v roce 1993 jsem se seznámil s Olivierem Poivre d'Arvor, což je velmi čínorodý umělec, organizoval například jubilejní výstavu Rodina v Praze. Od něj jsem dostal první objednávku - zakázku na hudbu k vernisáži. Pak už následovalo stipendium na roční pobyt ve Francii. Dá se říci, že díky přátelům a štěstí se mi ve Francii celkem dařilo a dařilo... Měl jsem štěstí na lidi, kteří mi věřili, i když jsem neměl žádné jméno.“ Když odjížděl, neuměl francouzsky, ale naučil se celkem rychle hlavně podle odposlechu. Oženil se s francouzskou violistkou, dnes Karine-Lethiecovou-Mařatkovou. Francouzi ho píšou MARATKA, vyslovují prý něco mezi „Maratka až Maračka“. Manželčina sestra je houslistka, otec profesorem klarinetu na pařížské konzervatoři, takže spolu často hrají. Hlavní rozdíl mezi námi a Francouzi? Těžko říct, na nás mu vadí takové to zápečnictví, to on nerad. Ale Kryštofa ve Francii zaujala samozřejmě nejen manželka. „Fascinuje mne tu intenzita uměleckého života. Děje se spousta věcí najednou, což je velmi povzbuzující pro autory, přesněji pro současné mladé autory všech uměleckých oborů. Je to injekce, když víte, že netvoříte někam do šuplíku, ale že současná tvorba tu má prostor a veřejnost ji přijímá daleko intenzivněji než u nás.“ Kryštofova tvorba hraje Radie France - Musique, Radio

classique a francouzská televize, „ozvučil“ asi desítku filmů, dirigoval svá díla i jinde v Evropě - Německu, Anglii, Švýcarsku, Itálii, Rusku, přirozeně v České republice /naposledy 3. prosince 1998 v Kosteletce sv. Šimona a Judy/, ale i v USA. V „moudrých“ zemích dostávají současní autoři skutečně více prostoru a jsou často stavěni na roveň stabilně hraných klasiků. „Kultura, která nepodporuje současnou tvorbu, je podle mne nemocná. Například na největší francouzský festival současné hudby, nazvaný Přítomnost, hraji vstupné stát, a rozhlas se mu věnuje velmi podrobně. Nemohu souhlasit s organizátory koncertů a hlavně s interprety, kteří raději vsadí na osvědčenou klasiku, aby naplnili pokladnu. Oni se totiž nesnaží posluchači soudobou tvorbou tvorbu ani představit a pak se vymlouvají na to, že ji nerozumí a nepřijímají ji. Mám rád, když se nové skladby slovně uvádějí. Sám se snažím posluchačům přiblížit dílo zevnitř, popsat své myšlenky a mám krásné reakce, kdy lidé po koncertě přijdou a chválí si, že to, co slyšeli, najednou vnímají úplně jinak.“ Právě tento měsíc s ansámblem francouzského rozhlasu natáčí. Má své oblíbené interprety a píše jim trochu programové věci „na tělo“. Je Evropan nebo světoběžník? Odpoví pokrčením ramen: „Já rád cestuji a většinu inspirace získávám právě na cestách - ať už je to Finsko nebo Petrohrad, kde mám řadu přátel. Inspiraci k flétnovému koncertu jsem si přivezl z finské Karélie. Evropa se stále více otevírá, a to nejen mně, ale každému umělci to jistě vyhovuje.“

Převzato z Deníku Bohemia a Večerníku Praha - Jak se žije v zemích EU /5. díl/ Francie - leden 1999

DIVADELNÍ KUKÁTKO

Divadlo a masky

V sobotu 20. února ožila divadelní budova Krakonošů dětským veselím. Ve velkém se tu sešly různé masky - od půvabných princezen, přes andílky, piráty, kočičky, čarodějnice, kominíky, zápalky k šaškům a strašidlům. Za hudebního doprovodu pana Pošepného se děti mohly po libosti „vyfádit“ na tanečním parketu. Nechyběla tradiční pestrá výzdoba s balónky, v kuchyni pak zákusky a hranolky, vedle zase limonády a cukrovinky. Každý milný jazyček si našel, na co měl chuť. Za příspěvek pana starosty Matyry se nakoupily čokolády pro všechny děti, které neváhaly a zapojily se do programu. Rozesmáté a spokojené tváře všech přítomných svědčí o zdařilé akci, za kterou patří poděkování všem členům DS Krakonoš, podílejících se na dětském karnevalu. Za rok zas!

● Pozvánka ●

DS Krakonoš zve všechny své diváky na velikonoční neděli 4. dubna večer v 19.30 hodin do divadla Krakonoš na premiéru pohádkové hry pro děti i dospělé: Dál-skabáty hříšná ves aneb Zapomenutý čert. Od 3. ledna se herci scházejí pod režijním vedením Jiřího Pošepného, aby zúročili svou práci ještě o týden později v sobotu 10. dubna odpoledne. Předprodej vstupenek jako vždy u paní Bláhové v Klenotech nebo telefonicky 0432/593617.

Těšíme se na Vaši návštěvu.

Putování s Krakonošem rokem 98

V pátek 5. února se na malém sále divadla Krakonoš sešli divadelníci na valné hromadě, aby se ohlédli za uplynulým rokem a popovídali si o tom, co je čeká! Projedme-li v rychlosti zprávu jednatele, zjistíme, že:

- zkoušky na představení „Kdes to byl/a/ v noci“ a „Měšťák šlechticem“ se vyšplhaly k číslu 58 /+2 týdny společných zkoušek s Francouzi/
- divadelních představení bylo celkem 11, z toho 1 na Jiráskově Hronově a 1 ve Francii,
- schůzí, schůzek a přípravných výborů se svolalo celkem 26
- v divadle se tancovalo o šesti bálech a zábavách
- u divadla v parku za velké účasti proběhl Dětský den
- loutková představení v počtu 12 shlédlo celkem 802 velkých i malých příznivců /zkoušek stačilo pouhých 5/
- loutková scéna poprvé hrála v Nymburce, tj. mimo domovské divadlo v Čechách
- největší fyzické, psychické a finanční vypětí stálo divadelníky společné dílo během 4 vzájemných pobytů v Francouzi, dodejme však, že také přineslo krásné a neopakovatelné zážitky
- během léta divadla využila k soustředění Taneční škola z Jablonce nad Nis., Baletní škola z Polska a Klicperovo divadlo z Hradce Králové.

➤ ve Vrchlabí jsou vystaveny také vysoké loutky a objevily se i při vernisáži se svými vodiči

➤ při mnoha brigádách došlo k vymalování malého sálu, hereckých šaten, úklidu staré hasičovny, propadla, rozřezání a úklidu dříví

➤ ještě k tomu všemu se stačil připravit a důstojně uskutečnit 29. ročník národní přehlídky - Krakonošův divadelní podzim se světovou premiérou česko-francouzské inscenace Měšťák šlechticem.

Myslíte, že je to málo?

Pak ještě připomenou svatby, srazy, školení, vypůjčování kostýmů a především nikdy nekončící starost o divadelní budovu, která nemládne a vyžaduje hodně sil. Naštěstí se stále najdou nadšení a pilní mravenčiči z řad divadelníků. A jsou mezi nimi i hodně mladé tváře. Vstupujeme-li s nimi do roku jubilejního 30. přehlídky a 75. výročí loutkové scény, neodbytně se mi připomenou slova mého tatínka, nadšeného dlouholetého ochotníka: „V mládí máme budoucnost, heslo BYLI, JSME A BUDEM tak překoná i další století“ Přestože je vyřkl v jubilejním 86 roce, platí dodnes. Jen tak bude vysoká divadelní tradice pokračovat.

Svatava Hejralová

Američané si nezávidějí

Ještě než vyšla druhá část rozhovoru s panem Pavlem Berkou /Jen sem někam jedu/, v loňském prázdninovém čísle Větrníku, bylo už téměř jisté, že se rozšíří nejenom počet zemí, ale i kontinentů, které pan Berka navštívil. Naskytla se mu možnost podívat se za zna-

mými žijícími v americkém Bostonu, hlavním městě Massachusetts, a projet několik států v západní části USA.

Pane Berko, jak jste překonal velkou louži?

Letěl jsem s finskou společností Finair z Prahy do Helsink a po noci strávené v hotelu a prohlídce hlavního města Finska pokračoval večer větším letadlem do New Yorku.

Z Bostonu, ležícího na pobřeží Atlantického oceánu, jste se dostal až na západ k Pacifiku. To je pěkný kus cesty.

Zhruba deset dní po příjezdu do Bostonu jsme se se známými přesunuli letem do Las Vegas, odkud jsme se vydali na třítydenní cestu autem. Za tu dobu jsme ujeli 10,5 tisíc kilometrů.

Co všechno jste na své pouti viděli?

Hlavně mnoho národních parků /NP/, ty nás zajímaly především.

Z nevadského Las Vegas, plného barev a fontán, jedné velké neuvěřitelné show, jsme se přes NP Zion s pískovcovým Red Canyonem /Červeným kaňonem/ a NP Bryce Canyon dostali do hlavního města Utahu Salt Lake City, a pak branou z paroží prošli do Jacksonu ve Wyomingu, známého závody žen ve sjezdovém lyžování. Projeli jsme NP Grand Teton a proslulým Yellowstone s gejzíry, známý je Old Faithful Geyser /Starý větrný gejzír/. Potom jsme byli v Idahu. V Idahu City jsme potkávali lidi v kostýmech z dob Dívokého západu a procházeli uličkami mezi klasickými dřevěnými domky. Následoval stát Oregon a NP Grater Lake, jezero ležící v nadmořské výšce 1882 m, 6,1 km dlouhé, 589 m hluboké s vodou o teplotě 0-18 °C. Vzniklo z bývalé sopky. NP Red Wood leží už v Kalifornii u pobřeží Tichého oceánu. Mají tu Big Tree - Velký strom, 92,6 m vysoký, v průměru má 6,6 m a obvod 20,7 m. Naše cesta dále vedla přes Golden Gate /Zlatou bránu/ do San Franciska. Týden jsme byli ubytováni v Palm Desert, turistickém centru plném hotelů vybudovaných na zavlažované poušti. Odtud jsme vyrazili na různá místa, např. do

San Diego, San Clemente, Los Angeles a jeho předměstí Hollywood. V známém centru filmového života jsme si prohlédli Universal studia a alespoň částečně se seznámili s prací filmařů - dávali se mj. na umělé vytvořené povodně, výbuchy, požáry, obklady z Jurského parku. Navštívili jsme jednu z katolických misijních stanic v Kalifornii - San Juan di Capistrano s krásnými zahradami -, založenou v roce 1776. Byli jsme i v NP Joshua Tree tvořeném pouštní krajinou se skálami a typickými "Jošovými stromy", které jinde nerostou. Po týdnu jsme jeli zase na sever. Dostali jsme se do nádherného NP Sequoia /Sekvoje/ s největším živým stromem na světě. Jmenuje se General Sherman, je vysoký 86 m, dolní obvod má 31,5 m, horní je 2,5 m. V Kalifornii je též NP Kings Canyon a Yosemiteký NP s 1000 metrovou stěnou El Capitan, Mekkou horolezců. Neuniklo nám ani Mono Lake, jezero, z kterého se užitková voda dopravuje až do vzdálenosti neuvěřitelných 500 km. Jeli jsme podél Lake Tahoe a přešli do Nevady. Prohlédli jsme si Virginia City, typické staré americké město, kde má na jednou z domů pamětní desku slavný Mark Twain a kde se kdysi těžilo zlato a stříbro. Dnes tam místní obyvatelé předvádějí turistům, jak se dříve rýžovalo zlato. Poháňá jim při tom velké vodní kolo, které dodává vodu na propírání sít. Z Nevady jsme se ještě vrátili do Kalifornie a projeli i nechvalně proslulou proláklinou Death Valley - Údolí smrti, nejnižším místem Severní Ameriky ležícím 86 m pod úrovní moře na jihozápadním okraji Velké pánve. Tamní muzeum připomíná těžbu boraxu. Cestu jsme zakončili tam, kde jsme ji začali - v Nevadě. Po třech týdnech putování jsme tuto část USA opustili a za trochu dramatických okolností - zaměstnanci společnosti Northwest airlines, u které jsme měli zajištěné letenky, stávkovali - odletěli s US airlines z Las Vegas přes Pittsburg do Providence ve státě Rhode Island a odtud autem zpět do Bostonu.

Pokračování příště.

Přála se a naslouchala Alice Sládková

LETOS MNĚ BUDE 100 LET

5. část seriálu historie vysoké nemocnice

O tuto pátou část má stoleté historie se postarala paní doktorka Alena Schmoranzová. Už mám zase jiné jméno, už nejsem vlastně nemocnice, ale Ústav plastické chirurgie ruky. Jakk tomu došlo, to si teď, milí moji čtenáři, přečtěte!

„V září 1972 byla definitivně uzavřena Léčebna kostní tuberkulózy a rozběhla se rozsáhlá rekonstrukce podle návrhu dr. Vejvalky s cílem vybudovat takový chirurgický provoz, který by nejlépe odpovídal potřebám oboru chirurgie ruky. Ústav byl organizačně začleněn pod OÚNZ Semily. Měl kapacitu 50 lůžek, byly zmodernizovány 2 prostorné operační sály, vybudována ambulance a hlavně - místní specialita - převážovna pacientů po operaci přímo navazující na rehabilitaci. Byla to v té době novinka a je neobvyklá dosud. Dr. Vejvalka tímto spojením předběhl u nás vývoj oboru. Během rekonstrukce se dva lékaři a zdravotní sestry seznámili s oborem krátkodobou stáží na Klinice plastické chirurgie v Praze na Vinohradech, takže, když se nový provoz 17. 11. 1975 rozeběhl, byli všichni připraveni. Zařízení sloužilo pro pacienty z blízkého i dalekého okolí. Prováděly se zde rekonstruktivní výkony na ruce a postupně se z ostatních chirurgií v Čechách naučili posílat velké čerstvé úrazy ruky. Dr. Vejvalka do Vysokého stáhl i svou klientelu z Prahy a převedl do Vysokého postgraduální výuku lékařů v chirurgii ruky pro ILF. Primář MUDr. Jaroslav Vejvalka, CSc. pro chirurgii ruky

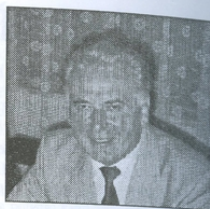
Pavilon „B“

a rehabilitaci žil. Pozorovat jej při práci například na čerstvém úraze byla radost. Vždy prosazoval dokonalou čistotu rány před i po operaci, časnou rehabilitaci s důsledně prováděnou elevací ruky a všeobecně medicínskou poctivostí. Všechny tyto zásady jsou dodnes živé. Sám bohužel nepublikoval - v různých vědeckých pracích jiných lékařů jsou na jeho názory odkazy s dodatkem: ústní sdělení. Jeho příslovečný smysl pro pořádek lze dokumentovat jeho slovy: „Kde je čisto, nedovolí si nikdo nepořádek udělat.“ Ve svém snažení měl velkou oporu ve vrchní sestře Adéle Hanušové, která byla také na pořádek ras. Ze všechno dobře klapalo je také její velká zásluha. Dalším ziskem pro ústav byl příchod rehabilitační terapeutky Míly Konířové roku 1978, která zde vlastně založila vysokou školu rehabilitace ruky. Roku 1980 dr. Vejvalka odešel do důchodu a nastoupil primář dr. Karel Dlabal. Docent Dlabal přišel z Hradce Králové, kde na Lékařské fakul-

tě University Karlovy jednak učil, jednak pracoval ve fakultní nemocnici jako ordinář pro plastickou chirurgii. Po jeho příchodu se zvýšil počet pacientů z Východočeského kraje, kteří si svého pana primáře našli i na novém pracovišti. Přílivem pacientů došlo k mohutné akceleraci práce ústavu, zvýšil se počet operací, zkracuje se ošetrovací doba, zvětšuje se podíl ambulantních výkonů. Kromě chirurgie ruky, která se rozšířila o některé další zákroky, se v nemocnici začaly provádět i kosmetické operace a další plasticko-chirurgické výkony mimo jiné ke zvýšení erudice lékařů. Docent Dlabal má vše, co chirurg potřebuje: dokonalou znalost anatomie /učil ji na fakultě/, má chirurgickou odvahu a chirurgické štěstí. Z Hradce Králové do Vysokého posílají kolegové k vyšetření i náročné plasticko-chirurgické problémy, protože v té době v Hradci ještě není přirozený nástupce na jeho místo. Vysoké nad Jizerou tím dále získává na lesku a zvuku. Spolu s doc. Dlabalem přichází do kolektivu i jeho manželka, takže roku 1980 zde pracují 4 lékaři: doc. Dlabal, dr. Šinkorová, dr. Dlabalová a dr. Schmoranzová. V příštích

MUDr. Jaroslav Vejvalka, CSc. a současná primářka MUDr. Blanka Šinkorová

Doc. Assoc. Prof. Karel Dlabal, M. D.

letech ústavem projdou další lékaři: dr. Švejnová, dr. Janoušek a dr. Richterová, kteří odcházejí na jiná pracoviště. V roce 1985 ústav oslavuje 10 let své existence velkolepým celostátním sjezdem uspořádaným v Harrachově. Vysoké nad Jizerou má již své nezastupitelné místo mezi plastickými chirurgiemi a o zdejších úspěších v léčbě rukou se ví nejen mezi odbornou veřejností.

V osmdesátých letech probíhá další rekonstrukce: je přestavěna část budovy "B", na další lůžka a jídelny pro pacienty, zateplí se půdy a budovy dostávají nové střešky. Jsou vybudovány garáže.

Správcem ústavu je v této době pan Milan Koníř, který má ke stavbám blízko. Rekonstrukce je pod jeho vedením úspěšně dokončena. Roku 1989 má ústav 75 lůžek, většinou plně obsazených, stabilizovaný tým zdravotníků i technicko-hospodářských pracovníků a dobrou pověst.

To je zase novinek, vidíte?! Jsem opět hezčí, modernější, ale pořád to ještě není všechno. To se teprve dočtete v příštím čísle. Zatím se s Vámi loučí

vaše nemocnice

Z HISTORIE dávné a nedávné

Kronika sklenařícká

Poslední závěrečný 20. díl

Rok 1955

Počasí v březnu mrazivé, sněhové vánice a víchřice. Takové kruté počasí bylo před 90 a 190 lety. Sníh padal střídavě s oblačnou a zmizel až před 28. 4., kdy bylo 22° C. Máj i červen studený a deštivý. 20.-22. 5. padal sníh s krupkami. Noční mrazy - 3-5° C.

Rok 1956

Při měsíční výplatě ve spořitelně za dodané mléko v prosinci obdrželi rolníci místo peněz výherní vkladní knížky.

Neúspěšné pokusy o vytvoření JZD. První bylo založeno 1952 a rozpadlo se 1953. 29. 7. po pouti přijelo do vsi na motocyklech a autech na 20 členů agitační a přesvědčovací brigády složené z členů komunistické strany, MNV a ONV. Sklenaříčtí zemědělci byli vyhlášenými odborníky na bramborářství a zelařství. Po čtyřdenní agitaci byli získáni 2 členové. Agitoval i rozhlas. F. Vondrák a O. Metelka byli předvoláni před trestní komisí pro nesplnění osevního plánu. Měli buď zaplatit pokutu nebo vstoupit do JZD. Tvrdohlaví horší sedláci raději pokutu zaplatili. 180 dní úhrnem trvala přesvědčovací akce a nakonec přes původní odpor většina bylo JZD založeno.

22.9. byla slavnostně odhalena pamětní deska Věnceslavu Metelkovi na jeho rodném domě č. 11 ve Sklenařicích. Konal se i koncert Pěveckého sdružení učitelů krkonošských v sokolovně. Účast asi 300 lidí, ale hlavně z okolí.

Byla poražena „Masarykova lípa“ u školní zahrady, úplně zdravá.

Rok 1958

Letošní zima - napadlo tolik sněhu, že celých 56 let se tak nestalo. Vytvrle sněžilo, foukanice a mrazy. Na rovině 85 cm sněhu, místy i přes 1 m. Lednové mrazy až -20° C. 11. února objevila se v půl čtvrté ráno velmi jasná polární záře na severním nebi a přecházela všemi barevnými stupni. Trvala přes půl hodiny. Po studeném dubnu nastal nádherný máj, přišlo, bylo teplo, zaseté obilí během 24 hodin vzklíčilo, stromy nádherně odkvetly. Rok 1958 vcelku mokrá - senoseč, podzim.

Lidový soud v Jilemnici odsoudil Vladimíra Slavíka, soukromého zemědělce, k trestu odnětí svobody na 3 1/2 měsíce nepodmíněně a peněžitý trest 4.000,- Kčs za nesplnění závazku vyplývajícího pro něho z hospodářského plánu.

Rok 1959

J. Benda - jmenovaný vedl kroniku obce celých 20 let pobytu ve Sklenařicích. Kronika byla spíše soukromá Benda Jaroslava a také vedená v jeho duchu, který měl daleko k revolučním myšlenkám dělnické třídy, protože byl za kapitalismu vedoucím činitelem v cihelně továrníka Brůny v Plavech. V 57. roce byla od něho tato kronika odkoupená né pro její hodnotu, ale proto, že v ní byly zachyceny

události datumově, v kterých se staly. -
/Opsáno doslovně./

V listopadu bylo jednáno se zemědě-
lci o převodu lesů do společného hospo-
daření.

Ve Sklenařicích se rozhodli také skoro
všichni pro předání lesů ve prospěch JZD
až na Vondráka, Vitvara, Rydvala, Slaví-
ka, Vacka, Prajzlera, ti všichni odmítají
také vstup do JZD... Agitace sama byla
velmi obtížná pro agitátory, kteří sem byli
vysíláni z ONV, OV KSČ, nápomocní jim
byli také místní funkcionáři, to proto, že
se jednalo o samé dobré hospodáře, kteří
dobře plnili svoje dodávkové úkoly, měli
nadplánované stavy dobytka, zaplacené
daně i pojistné, takže nemohlo být proti
nim žádných zákroků jako proti neplati-
čům. Takže noví členové byli získáni
jedině trpčivým přesvědčováním.

Rok 1960

Duben - zahájení výstavby kravína

Rok 1961

Březen - bylo provedeno sčítání lidu -
v obci bylo 210 čísel popisných, z toho ve
Sklenařicích obydleno 90 domů a v Blan-
sku 70, ostatní jsou zbourané nebo vyho-
řelé

Rok 1962

Na 17. února je naplánovaná výroční
členská schůze družstva. Několik dnů
předtím napadlo velké množství sněhu
a v den konání schůze se strhla taková
foukanice, že silniční doprava byla na
několik dnů úplně zastavena. Tím byla
také značná obtíž s přivezením poraže-
ných prasat z Rovní od Friedricha

a občerstvení z Mexika. Návštěva na této
schůzi byla velmi malá a stále zchácelo
elektrické osvětlení. Většinu času se pro-
tancovalo při svíčkách.

Rok 1963

Blansko připojeno po dlouhých jedná-
ních k Jablonci nad Jizerou

Rok 1964

JZD převedeno na Státní statek ve Vysokém.

Tím Sklenařická kronika končí.

I. Řehořová

Poslední poprava na Šibeničním vrchu

(List z vysoké historie)

„Léta Páně 1690 dne 22. měsíce srpna
pozdravilo Boží slunko Jakuba Kroupu
ze vsi Bozkova, zloděje a psance zem-
ského, naposled. Když se na dřevěné zvo-
nici vysokého chrámu Páně sv. Kateřiny
rozklinkal umíráček, vyšel od dřevěného,
roubeného rathousu na rynku smutný
průvod. Vpředu vážně kráčel celý oufad
města Vysokého nad Jizerou nejvyšší pod
Krkonosí, purkmist Mikoláš Machek,
Mikoláš Nečásek primas, Jan Hásek a Jan
Kouřil jinak Petru řechený, oba starší
obecní a konšelé v plném počtu. Za nimi
delikvent Jakub Kroupa v okovech pro-
vázen oběma rychtáři, starším Matějem
Kramářem, a mladším, Danielem Nigri-
nem. Kolem zástupy z městečka i okol-
ních vsí sešly se k pochmurné a vzácné
podívané. Byla to velká událost pro mě-
sto, které již od dávných let nemělo příle-

žitosti užít svého starodávného, vejsadní-
ho práva hrdelního. Však si na to také
pofidili novou šibenici, neboť stará, která
dlouhou dobu užita nebyla, časem zkázu
vzala. A tak když Jakub Kroupa, právem
semilským na šibenici odsouzený, or-
telu na Hradě Pražském od slavné appe-
lací vyšlý právu města Vysokého při-
kázán byl, „aby tak právní exekuci
k obnovení přišli“, rozhodli se moudří
otecové města postaviti šibenici novou.
Postavili ji na vršku při městě, kde se
dosud říká Šibeniční vrch /dnes za kravi-
nem na Davidových vrších s lesíkem
a sochou Marie Magdaleny/, v místech,
kde již za starodávna stávala, jak se o tom
přesvědčili, když důl pro sloup kopali.
Našli tam kameny, jimiž starý sloup byl
obložen, a pak umřelí hlavu člověka zlou
smrtí sešleho. Stalo se tak 1690 dne 20.
srpna, dva dny před tou exekucí. Den před
ní, 21. srpna ortel od slavné apelací
vyšlý plný oufadem města Vysokého
v domě radním přečten a městečku Semi-
lům navrácen s tím reversem, že oni,
semilští, tady svého práva nezadávají.
Nebyla to žádná romantická zbojnická
historie, která zde došla svého pochmur-
ného zakončení. Jakub Kroupa byl asi
obyčejný zloděj, který by si dnes za svá
provinění odseděl nejvýš několik týdnů
ve vězení, ale přísné právo jeho doby
mělo pro něj krutý trest, vypovězení ze
země a kdyby se vrátil, čekala ho šibenice.
Díváme-li se na jeho případ senti-
mentálníma očima dnešního člověka, hle-
dajícího v nynější střízlivé době
romantiku na každém listě staré kroniky,
byl snad Kroupa obětí lásky ke svému
rodnému kraji. Když ho před třemi léty,

t.j. léta Páně 1687 pro podezření z kráde-
že jali, na Starém Městě Pražském do
vězení vsadili, ohněm mučili a pak podle
ortelu slavné apelací na Hradě Pražském
metlami z Prahy vymrskali a na věčné
časy z království českého vypověděli,
podepsal on Jakub Kroupa revers, že se
více do království Českého navrátiti
nechce a kdyby se zase do Čech navrátil,
že hrdlo ztratiti má. Ale přes tak krutý
trest, který ho doma čekal, Jakub v cizí
zemi dlouho nevydržel, svůj hrdelní
revers protrhl a domů se vrátil. Byl však
před rokem v Maršovicích v krčmě jat
s Martinem Krynkem zlé paměti a do
zámku rohozeckého vsazen, odkud noč-
ního času utekl. Tak pan Martin Krynka
při městečku Semilech na šibenici oběšen
jest. Kroupu však nezdar a potupná smrt
tovaryše neodstrašila. Vrátil se znovu do
Čech a na panství Jilemnickém ve vsi
Roztokách byl znovu jat. Dodán do věze-
ní v Jilemnici, odtud na Rohozec, napo-
sled pak k právu semilskému, kdež byl
examinován a na šibenici odsouzen.
Ortel ten na podání paní Marie Polyxíny,
ovdovělé hraběnky Desfoursové, rozené
z Schonfeldu, plnomocné poručnice pan-
ství Rohozeckého, Semilského a Malo-
skalského, od slavné apelací potvrzen,
a jak výše psáno, právu vysokému při-
kázán, a na to tu při téměř třech léta a dne
z počátku psaného provazem na šibenici
skrze mistra popravného Kroupa obě-
šen.“ Tak skončil Jakub Kroupa svou
pozemskou pouť přecejeno ve svém
rodném kraji a vysoké právo tou exeku-
cí obnovy došlo. Bylo pak obnoveno
zvláštním dekretem appelačního soudu
pražského ještě jednou L. P. 1754, ale

poprava se zde již nikdy nekonala, neboť již v r. 1765 bylo hrdelní právo všem 378 městům v Čechách definitivně odňato. Splnilo se tedy přání písaře městské kroniky, který k zápisu o tom poznamenal: „Při tom jednomu každému vinšujeme a Pána Boha žádáme, aby Pán Bůh jednoho každého darem Ducha sv., osvětil, aby po cestách Božích všichni kráčeli, obzvláště, kteří pod řád a právo útrpných patří, aby Pán Bůh jednoho každého od ohavné smrti zachovati ráčil. Amen.“

*Publikováno v novinách
„Krkonoský obzor“ 14.3.1936
Dr. Lukáš*

Seriál:

Zapomenuté hospody

Hostinec „U z l a t é kotvice /také u Pasků, u Šarfů a Klikarů/, jehož posledním nájemcem byl v letech 1906-1907 můj otec František Hásek nar. 1866 a zemřelý v r. 1941. Dům byl jednopatrový. V přízemí byla velká šenkovna cca 6x6 metrů, jež byla vzadu přepažena dřevěnou zasklenou přepážkou, za níž byla kuchyňka bez přímého osvětlení. Do šenkovny se vcházelo z levé strany průjezdu po dvou stupních. V prvním patře nad šenkovnou byla právě tak velká místnost, malý sálek, do něhož K. V. Rais situoval v Zapadlých vlastencích onen bál ve Větrově za účasti obou pozdějších kantorů, Žaláčky a dalších. Ve dvoře za vraty byl po levé straně vlastní vchod do domu. Do tmavé síňky, z níž vedly dveře do kvelbu, v němž měl tatínek uskladněny soudky s likéry a různé lahůdky pro hosty jako

sardinky, sýry, salámy apod., a do další místnosti. V prvním patře kromě zmíněné velké místnosti byly ještě dvě menší, jedna s oknem do náměstí, druhá do dvora, kde naše rodina bydlela. V síňce v přízemí stála pumpa na stlačený vzduch. Šenkovna: Podlaha šenkovny byla prkenná, jež se neustále myla, stírala a zametala, ježto žádné koberce ani jiná krytina tehda nebyla. Vlevo od vchodu do šenkovny byl ve zdi výklenek se šenkem, v němž pípa ústila přímo ze zdi. /jako kluk jsem se kamarádům i lidem chlubil, že nám teče pivo ze zdi, a také jsem tomu tehda věřil./ Nad šenkem byla rovněž ve zdi vestavena skříňka s policiemi na sklenice a lahve. Pokud jde o talíře, talířky a příbory, ty byly v kuchyňce. Zařízení šenkovny bylo jednoduché. Čtyři čtvercové stolký pokryté bílými ubrusy a jeden delší uprostřed. Okolo stolů byly obyčejné dřevěné židle. U dveří byl jeden stojací věšák na kabáty a na stěně ještě jeden hákový dřevěný věšák, na nichž visely denní noviny. Ubrusy se zajišťovaly proti shrnování pružnými kovovými sponkami v tvaru velkého U. Kromě několika her karet měl tatínek ještě asi dvě hry „Dámy“, a hlavně, jako dovedný šachista, i dvoje šachové figurky. Nebylo také dne, aby někoho z hostů na partičku nezlákal. U dveří bylo dřevěné čtvercové plivátko s pilinami. Pokud jde o nádobí hostince, byly to běžné půllitry a tzv. třetinky na malé pivo, štamperlata a čtvrtáky na lihoviny, dále těžké čajové sklenice a konečně i tzv. „tupláky“ na pivo, z nichž se zpravidla pilo při nějaké prohrané sazce. Na vytápění šenkovny stá-

la v rohu velká násypná kamna. Obsluhu v šenkovně obstarával povětšinou tatínek sám. Maminka v kuchyňce jen připravovala studená jídla, jako salámy, rybičky, sýry nebo i ohřáté uzenky a pod. Teplá jídla se vařila zpravidla jen o jarmarcích a byla to nezbytná dršťková polévka a sekaná pečeně s bramborem a zelím. Pokud jde o provoz hostince, přes den hosté do hostince nechodili. /na rozdíl od dneška, kdy hospody jsou snad všude od rána nabitý pracujícími/. Jedině vpoledne přišel někdo pro pivo „přes ulici“. Teprve večer po skončení práci se několik hostů sešlo, hlavně v sobotu a v neděli. V té době měla každá hospoda svůj kádr stálých hostů buď podle společenské nebo spolkové příslušnosti a někdy i podle vyznavačů určitých karetních her, /mariášníci, dardisti, šáfkopisti, filkaři apod./ U nás tvořili tuto zájmovou skupinu hlavně divadelní ochotníci, poněvadž tatínek byl, možno říci, oblíbeným hercem. V této šenkovně osvětlené velkou lampou, tzv. bleskovkou, v níž se svítilo tzv. salonním petrolejem, jsem jako pětiletý kluk absolvoval svou první zkoušku na vystoupení v divadle. Večer, když se hosti sešli, jsem dle pokynu běžel k panu Nečáskovi, který hrál Viléma Tella, s výkřikem: „Otče, otče!“ Na další podrobnosti týkající se hostince „U zlaté kotvice“ se nepamatuji. Bylo mi tehda 5-6 let a hned v té době byla hospoda, jejímž posledním nájemcem byl tatínek, navždy zrušena.

*Vysoké nad Jizerou v říjnu 1976
Prokop Hásek /z archivu muzea/*

Jak drhli podlahu

Omlouvám se za takový nápad psát o mytí podlahy, ale když ono dnes, kdy jsme zvyklí na podlahy, které se snadno udržují a k jejichž údržbě máme stále modernější prostředky, nebude na škodu si připomenout dobu - a není zas až tak vzdálená - kdy jedinými pomocníky na ty dřevěné podlahy byly koště, kartáč, mýdlo a voda a spousta lidské energie. Podlahy v celé sokolovně myla maminka sama. Když ale došlo na velký sál, to jí pomáhal tatínek. Večer si všechno připravili, na sporák postavili dva velké hrnce s vodou, a tak ráno už jen zatopili a než se nasnídali, byla voda teplá. Zatím přišel dědeček, aby jim ohřival vodu. A bylo jí něco zapotřebí. Po každém druhém zákleku se musela měnit. A kolik těch zákleků bylo, nedokážu ani odhadnout. Klečeli vedle sebe a pěkně, ve stejném rytmu, aby síly vydržely do konce, drhli dřevo do běla a bylo ten kartáčový duet slyšet až na silnici. I takové drhnutí se muselo umět. Pěkně stejnoměrně, hlavně tam, kde se zákleký spojovaly, aby nezustaly „kocoury“. A dobře vytírat.

V poledne se rychle najedli - oběd uvařila babička - a znovu do práce. To už bolela kolena i ruce, ale dodělat se muselo. Večer bolelo celé tělo a i když oba byli zvyklí těžké práci, byla na nich únava vidět. Ten den se necvičilo, ale byla zase schůze výboru. A tak tatínek počkal, až skončí, aby pozhasinal, zavřel dům a teprve potom si mohl i on jít lehnout. Byla jsem už dost velká, když jsem pochopila, že to jejich sokolnictví, díky kterému jsme měli tak báječné dětství, byla pro ně nepřetržitá práce a nikdy nekončící pracovní doba.

A. Čeřovská

Bolest je bolest, ať je od kohokoli...

Děkuji panu Ďoubalíkovi za reakci a samozřejmě i reakci Větrníku za prostor věnovaný úvahám a polemikám. Opomenutí rudého nebezpečí v mém článku je omluvitelné snad pouze tím, že bylo záměrné. Reagoval jsem totiž na konkrétní věc s konkrétním prostorem, čímž jsem v žádném případě neměl v úmyslu zlehčit závažnost události zapříčiněných minulým režimem. Není pochyb o tom, že minulý režim byl velice srovnatelný se systémem fašistickým. Věřím i tomu, že je o tom přesvědčena naprostá většina lidí, neboť o jejich skutečích vypovídají desítky let v „omezené svobodě“ a nedohledná řada mrtvých a komu se to snad zdálo trochu málo, dosti výmluvný příklad je chování Číny k lidu i k národu Tibetkému. Sice nás ještě ve školách naučili o negativních stránkách bolševismu, ale pochybuji i o tom, že tento systém tak činí o sobě a jsem přesvědčen, že ani on není tak bez viny, i když často disponuje v názvech se slovy jako jsou „demokracie“ nebo „svoboda“. Pokud bychom však přirovnali podobné systémy k sobě, myslím si, že právě kapitalismus je hned v závěsu za nimi. Možná by ani nebylo na škodu rozlišovat bolševismus a komunismus“ prezentovaný v době nedávno minulé, neměl s myšlenkou původního komunismu asi mnoho společného. Neznám ani důvod tvrzení, že se tzv. ochránci přírody a anarchisté úzkostlivě

vyhýbají kritice komunismu. Snad má pan Ďoubalík na mysli konkrétní příklady, já mohu jen ze své zkušenosti. Tudíž u ochránců přírody je sympatie k ideologii nebo systému rozdílná a naprosto individuální, tam je totiž předmětem zájmu cosi jiného než politika, i když s největším ničením přírody sám systém velice úzce koresponduje. U anarchismu je to poněkud složitější, neboť zde se přímo jedná o politické přesvědčení. Ale nevšiml jsem si, že by za dvě století existence anarchismu mu byl nějaký systém příznivě nakloněn. Anarchismus je sociální, tedy levicově orientován, a v jeho zájmu je autonomie-samospráva a člověk pracující, nikoliv ten, který žije na úkor pracujících, v tom je možná zásadní rozdíl od dnes tak vetřelého nástupu kapitalismu. Všichni jistě víme, co oběti a tyraní bylo zastoupeno kvůli udržení moci a je celkem jedno, jestli to bylo v podobě násilného přesvědčování ke katolicismu ve středověku, nebo příchod bílých na území indiánů /tito bílí jsou ještě dnes našimi vzory „svobody“/, nebo jestli to byla tyranie fašistická či bolševická. Pokud by z myšlenky anarchismu zbylo jen zlo, i ten by byl špatností. Na závěr snad jen to, že nezáleží na tom, kdo způsobuje bolest a smrt, ale zavržením hodným bude vždycky to, že se tomu tak děje a mělo by být v naší společné snaze, abychom tomu zabránili, neboť bolest cítíme všichni, ať to je příroda, zvířata nebo my lidé. Ale každé zlo podobného rozměru si vytváříme sami. Chovejme se prosím všichni k sobě víc jako lidé a začneme s tím už od svého souseda.

S přáním Přemysl Špráchal

SPORT

Český Ski klub ve Vysokém založen

2. část - závěr

Aktivní lyžařský svaz

Od ustanovení lyžařského klubu ve Vysokém zaznamenáváme další události v rychlém sledu. I B. Peka jím ve svých Telegrafických dějinách svazu věnuje pozornost:

21. XI. 1903 schůzka v Jablonci v hotelu Ráj za účasti zástupců 3 klubů. Zde založen byl Svaz českých lyžařů. Prvým předsedou zvolen řídící učitel Jan Buchar. Ihned zhruba sestaven program svazu: poříditi společný řád amateurský, zříditi stanice a staniční knihy, zimní mapy...

28. XI. druhá schůzka na Dvoračkách, na kterou se však zástupcové vysokého klubu po marném boji s mokřým sněhem nedostavili, neboť se vrátili...

24. I. 1904 třetí schůzka ve Vysokém při závodech velmi četně obsazená

31. I. 8. veřejné závody ve Vysokém n. J. Mistrovství země Koruny české na dráze 10 000 m. 18 závodníků 1. J. Kraus, 2. J. Ďoubalík, 3. V. Janda... Závod o rekord 100 metrový v jízdě po rovině krokem telemarským, 12 závodníků: 1. J. Jodas 19 2/5, 2. Rössler 20 2/5, 5. J. Kraus ... Jodas jel se 2 holemi, kdežto Rössler bez holi. Vysočtí závodníci Jodas a Janda byli úspěšní také ve skoku, kde obsadili první dvě místa. Jejich nejdelší skoky však dnes

vyvolávají úsměv: 9 1/2 m. Tyto veřejné závody vstoupily do historie také proto, že v jejich rámci postavili poprvé na start i ženy. Na trati běhu 800 m získala čestnou cenu lyžařského svazu pí M. Skrbková z Vysokého. Fotografie závodnic v dlouhých sukních s 1 holí i záběry ze závodů mužů jsou dochovány ve sbírkách vysokého muzea.

X. jubilejní závod opět ve Vysokém

Uvědomíme-li si, že v době, kterou se právě zabýváme, nebylo město vybaveno zařízeními pro ubytování turistů, musí nás trochu překvapit, že 2.-3. II. 1895 byly nejvýznamnější závody Svazu českých lyžařů již potřepti situovány do Vysokého. Určité vysvětlení podává sám iniciátor tehdejšího lyžařského dění J. R. Ořovský: „Vysoké nemělo tehdy hostinců jako Jilemnice, avšak tamní občanstvo si nás, lyžce, vždy rozebralo do soukromých bytů a činilo, seč mohlo, by náš pobyt zpříjemnilo.“ Z programu závodů vyplývá, že byl ve srovnání s předchozími posílen sbor rozhodčích o další místní funkcionáře. Byli to pánové J. Halaš, c. k. berní adjunkt ve Vysokém, MUDr. Šváb ve Vysokém a p. O. Ďoubalík, výběrčí vkladů. I počet startujících vzrostl na rekordních 119 a vůbec poprvé mezi nimi nalézáme závodníky z oblasti Alp. J. Scheuer /mistr Bavor 1905/ a J. Neuer přicestovali až z Garmische. Vysoký klub přihlásil k osmi závodům celkem 8 mužů a 6 žen. Největšího úspěchu dosáhl J. Jodas, který nenašel přemožitele ve skoku a v běhu na 100 m.

První „padesátka“

Na závody v tradičních disciplínách navázala 3. II. „Jubilejní distanční jízda na 50 km“. Byla to další z mnoha středoevropských premiér dramaturga, režiséra a herce Ořovského a zůstaneme-li u divadelní terminologie - šlo tehdy o hrdinskou epopej se vším všudy. Již z času, ve kterém zvítězil J. Kraus - 11 hod. 30 min., je zřejmé, že závěr závodu vedeného z Vysokého přes hřebeny Západních Krkonoš do Jilemnice se odehrál za hluboké tmy. J. R. Ořovský dorazil do cíle 1/2 hodiny před půlnocí! Pomalé tempo zapříčinila především kvanta nového, neprošlapaného sněhu a bouře s namrzajícím deštěm na hřebenech: „Vidět nebylo ani na 10 kroků. Velkým štěstím bylo, že závodník Ořovský měl kompas, podle kterého nás vedl“. Tolik čtyřladvacetiletý vysocí truhlář A. Bartoň ve svém autentickém vyprávění o dramatickém průběhu závodu, ve kterém obsadil 2. místo. Úsměv i obdiv vyvolává Bartoňova reportáž, jejíž větší publicita by se dnes jistě setkala s kladným ohlasem v široké obci českých lyžařů. Do první světové války hostilo pak Vysoké výkvět českého lyžování i četné zahraniční borce ještě pětkrát. Organizační úroveň i výkony závodníků se neustále zlepšovaly, na čemž měli významný podíl i místní funkcionáři a mladí lyžaři. Sám J. R. Ořovský si město a okolí oblíbil, že je navštěvoval s přáteli i v letních měsících. Leč o tom zas někdy přišel, nejspíše však v dalším jubilejním roce 2003.

K. Hampel

Vzpomínka na závody po staru ve Vysokém n. Jiz.

Žena, oděná jako z minulého století, se dívá kolem sebe a směje se. Důvod jejího smíchu je ale jiný. Je na „závodech po staru“, kde se předvádějí lyžařky a lyžaři v kostýmech z dřívějších dob. Ženy jsou oblečené v dlouhých

sukních zvláštního střihu, muži mají na sobě nejrůznější pantalonky všech délek. Elegantní klobouky žen snažících se připíchnout si nebeskou modř málem soutěží s holemi, které se neustále zase zapichují do třeptícího se sněhu. I ony jsou důležitým faktorem v celé té veselé události. Ale ty lyže! Nejsou to boky lodky s polovinou přídě? To hole pak mohou být vlastně kormidla. A tu se teprve ukáže, kolikou plní funkci. Určují rychlost závodníků, takzvaný svalový test, zachraňují také před pádem u všech překážek. A tam stojí fotograf. Těší se, že může zachránit celou tu krásu pro budoucnost, pro všechny sportovce a také pro „čumidla“. Veliká krabice na černé trojnožce je zabodnutá do sněhu, nechýbí tam ani k úspěšnému focení potřebný čarovný černý šátek. Žena - divačka v duchu provolává všem milým snaživým lyžařům: „Hodně zdaru!“ Pak se ještě jednou podívá kolem, daleko na hory milovaného kraje. Krásně, krásně je zde!

Vzpomínala Loni Schweidlererová

Druhý ročník

SKI SPRINTU

V sobotu třicátého ledna uspořádal Český Ski klub společně s prodejnou Falco sport již druhý ročník závodu pod názvem „SKI SPRINT 99“. Závodní okruh o délce 300 metrů připravovali pořadatelé již od pátku odpoledne. V loňském roce se sněh na náměstí navážel a letos pořadatelé naopak museli použít těžkou techniku, aby vůbec bylo možné tak velké množství sněhu zpracovat. Příprava probíhala i po celou sobotu a dokončovací práce s rozmístěním reklam hlavních sponzorů byly ukončeny až v odpoledních hodinách. Podařilo se připravit perfektní trať dostatečně širokou se dvěma překážkami a navíc v nejatraktivnějším místě města. Bylo krásné počasí. Jen

Skisprint na vysokém náměstí

mraz štípal trochu více nežli jindy. Přesto se na náměstí sešlo velké množství diváků a také stovka závodníků. Nejprve před kamerou České televize proběhla ukázka lyžařů v dobové výstroji z počátku století. S některými z nich byl natočen rozhovor o výstroji a o počátcích lyžování na Vysokou. Od šestnácté hodiny se již závodilo naplno o postup do dalších kol v šesti kategoriích.

V rozběhách se startovalo většinou po pěti až šesti závodnících. Boje byly urputné, ale přesto do finále mohly postoupit jen ti nejrychlejší. Sítím rozjžděk neprošli z našich závodníků: Katka Doubalíková a Petr Nesvadba, kteří skončili shodně desátí ve svých kategoriích, a Jakub Havel obsadil 13. místo. Největší želízka v ohni jsme měli v nejmladších kategoriích. Velké šance měla Lucka Šaldová a také ještě do poslední zatáčky vedla, ale pak měla trochu smůlu, upadla a závod dokončila na třetím místě. Ve finále nejmladších chlapců jsme měli hned trojnásobné zastoupení. Naším závodníkům se však dařilo jen částečně. Jakub Durdá s převahou zvítězil, třetí byl Štěpán Prokůpek a na pátém místě Ondřej Šaska. Zpestřením závodu byla účast mužů ve vloženém závodě. Včetně reprezentantů jich přijelo dvanáct. Nejprve se jely dvě rozjízdky a potom již finále na deset kol. Na nejvyšší stupeň vystoupil Roman Matějka před Lubomírem Buchtou, oba z Dukly Liberec, před Přemkem Kovaříkem z Jablonce. Teploměr postupně klesal daleko pod nulu a v době slav-

nostního vyhlášení již bylo - 14 C. Nikoho to však neodradilo a všichni chtěli být při vyvrcholení celé akce. Nejprve oceněno v každé kategorii všech šest finalistů hodnotnými cenami od sponzorů TJ Vysoké nad Jizerou. Nakonec byly vylosovány čtyři divácké ceny, z nichž hlavní cenou bylo horské kolo. Akce se opět letos celkem zdařila. Zásahu na tom má 81 pořadatelů, ale také všichni sponzoři, kteří přispěli finančně, technikou, půjčením materiálu a cenami pro závodníky, za což jim Český Ski klub ve Vysokém nad Jizerou děkuje.

Za pořadatele závodu Ondřej Seidl.

KČT

Leden-únor- využíváme krásného sněhu a pravidelně o sobotách a nedělích vyrážíme na běžkách do okolí našich hor. Oblíbené trasy- Vysoké-Paseky-Štěpánka. Doporučujeme projetí známé cesty z Pasek k motorestu Bese-da zvané „Flamberka“.

13. února pořádáme tradiční lyžařsko-turistickou akci „Ve stopě první středoevropské padesátky“. Začátek znamená projetí plánované trasy a zabezpečit její označení. Oproti minulým letům nám počasí přeje a vše nasvědčuje zdárnému průběhu. Na tratě se 13.2. v ranních hodinách vydává na 10 km 52 lyžařů, na 20 km 73 lyžařů, na 30 km 196 lyžařů, na 50 km 228 lyžařů. Celkem účastníků 549.

Do organizace této akce se zapojilo 27 pořadatelů. Bylo nutné obsadit jednotlivé kontroly na trasách, zajistit občerstvení na Jizerkách, na Polubném a celodenní občerstvení v cíli. Postaral se o ubytování a hlavně zajistit celkový úklid po skončení akce. Všechno se podařilo, všem, kteří se na přípravě i provedení podíleli, patří velký dík. Účastníci odjízdi-li spokojeni

s přáním: na shledanou opět za rok.
Jiří Líbal

Společenská kronika

Loučíme se s panem Grosmanem

Od hospodářova stavení
vede cesta do polí,
cesta s dvěma kolejemi
vyježděnými od nepaměti.
Jedna kolej je kolejí poctivosti,
druhá kolej je kolejí skromnosti.
Po této cestě celý život chodil
náš soused pan Grosman ze Tříče.
Za jeho pomoc, upřímnost a laskavost
si dovoluji naposledy poděkovat

Markovi

Sňatek

19. 2. uzavřeli sňatek Hana Vašková a Petr
Hellinger z Jičína

Narození

1. 3. 1999 se manželům Evě a Leoši
Drmlovým ze Sklenářice
narodila dcera Pavlína

Blaho přejeme!

Výročí

Vysoké nad Jizerou

01.03. Vacková Božena 71 let
06.03. Dvořáková Libuše 75 let
07.03. Hejralová Marie 72 let
12.03. Augustinová Růžena 78 let
15.03. Skrbková Zdeňka 77 let
17.03. Vrána Josef 77 let
18.03. Fišerová Jarmila 84 let
19.03. Preisslerová Miloslava 71 let
08.04. Holcová Zdeňka 71 let
16.04. Večerníková Jarmila 76 let

17.04. Doubek Rudolf 85 let
18.04. Brumlichová Libuše 77 let
18.04. Mandlová Bohuslava 72 let
19.04. Kuncová Anna 73 let
23.04. Bachtíková Miluše 74 let
25.04. Šalda Karel 72 let
26.04. Kvarda Stanislav 75 let
26.04. Mařatková Božena 91 let
30.04. Štěpánek Přemysl 74 let

Stará Ves

01.03. Janoušek Josef 76 let
29.04. Špačková Květoslava 71 let
30.04. Šmíd Josef 87 let

Horní Třič

02.03. Patočka František 76 let
22.03. Králík Rudolf 89 let
25.03. Vrána Václav 76 let
24.04. Hladík Stanislav 72 let

Sklenářice

06.03. Vítvarová Emilie 98 let
30.03. Vondráková Vlasta 72 let
04.04. Poláková Božena 87 let
18.04. Kašťáková Jaroslava 72 let
26.04. Metelková Ingeborg 70 let

Všem jubilantům srdečně blahopřejeme

Zemřeli

16.01. Antonie Czigánová ve věku 88 let
22.01. Antonín Štekr ve věku 93 let
26.02. Josef Grosman ve věku 93 let
03.03. Vlastimil Volmut ve věku nedožitých
57 let

06.03. Josef Kučera ve věku 71 let

13.03. Jiřina Habová ve věku 50 let

Pozůstalým vyjadřujeme upřímnou soustrast

.....

Poděkování

Děkujeme všem, kteří doprovodili na poslední cestě p. Mírku Popelovu
rodina Popelova

Firma DARRE s. r. o. - výrobce nábytku

Jablonec nad Jizerou 540

PŘIJME:

pracovníky k obsluze strojů

- zájem o NC a CNC stroje výhodou
- samostatná práce pro vyučené truhláře a absolventy průmyslových škol
- systémová práce
- vyučené strojní zámečníky atd.

pracovníky pro výrobu nábytku a obsluhu

- po zaučení samostatné ruční práce a odebrání od strojů

obchodního referenta

Osobu pro zajišťování činností obchodního úseku
Základní předpoklady:

- znalost práce na PC, MS Windows, Word, Excel
- dřívější praxe vítána
- NJ výhodou, není podmínkou
- komunikativní typ s předpoklady k týmové práci
- technický typ vítán

správce sítě VT

Základní předpoklady:

- znalost práce na PC v síti
- znalost MS Windows, Word, Excel
- analytický typ

Bližší informace na tel.: 0432 / 59 11 66, případně při osobní návštěvě.

Poštovní spořitelna v průběhu měsíce

👉 března a dubna 👈
přivítá na Vaší poště

ve Vysokém nad Jizerou

tisícího

klienta z řad občanů Vašeho města

*Pro Vás, kteří ještě nejste našimi klienty,
je příležitost získat hezký dárek při založení
POSTŽIROVÉHO ÚČTU a milé překvapení,
pokud se 1 tisícím klientem stanete právě Vy.*

**Na Vaši návštěvu se těší
Poštovní spořitelna a Česká pošta.**

Poštovní spořitelna v novém roce s novým

POSTŽIREM

Novinka roku 1999 - POSTKARTA

Postžiro slouží k hotovostním i bezhotovostním vkladům (převody mezd, důchodů, sociálních dávek...), hotovostním výplatám a bezhotovostním platbám (jednorázové i trvalé příkazy, inkaso, SIPO, telefon, nájemné, pojistné...).

Vaše POSTKARTA Vám umožní

- Výběr hotovosti na poštách označených uvedeným symbolem EP IPB
- Zadání příkazu k úhradě na jiný bankovní účet
- Hotovostní vklady na Váš postžirový účet
Všechny tyto bankovní operace uskutečnete bez výplatního šeku, dokladu VKLAD nebo příkazu k úhradě a zejména pak bez občanského průkazu - k **prokázání totožnosti Vám postačí POSTKARTA a PIN** (osobní identifikační číslo)
- Získáte možnost hradit nákupy v obchodní síti a ceny služeb všude tam, kde jsou obchody vybaveny příslušnou technikou - tato síť se neustále rozšiřuje !!!

Výňatek ze sazebníku

založení účtu	zdarma	zrušení trvalého příkazu	10,- Kč
zaučtování položky	2,- Kč	svolení k inkasu, SIPO, Telecom	zdarma
vedení účtu	zdarma	měsíční poplatek za Postkartu	10,- Kč
zaslání výpisu - měsíčně	8,- Kč	zůstatky jsou úročeny denně, úroky se připsují	
zřízení trvalého příkazu	zdarma	měsíčně	1,5 - 3,5 podle zůstatku na účtě

Všechny, i jen krátkodobé volné prostředky na Vašem postžirovém účtu navíc můžete snadno zhodnotit několikaletou vyšší úrokovou sazbou. Stačí sjednat si na kterémkoliv poště k spořicímu účtu spořicí účet nebo termínovaný vklad. Peníze, převedené z postžira na tyto vedlejší účty budou úročeny takto:

Spořicí účet		Účet termínovaného vkladu			
výpovědní lhůta	úroková sazba	trvání vkladu	úrok. sazba		
14 dní	7,1 %	1 měsíc	7,1 %	7 měsíců	6,6 %
1 měsíc	7,3 %	2 měsíce	7,0 %	8 měsíců	6,6 %
3 měsíce	7,4 %	3 měsíce	6,9 %	9 měsíců	6,6 %
6 měsíců	7,6 %	4 měsíce	6,8 %	10 měsíců	6,6 %
9 měsíců	7,8 %	5 měsíců	6,7 %	11 měsíců	6,6 %
		6 měsíců	6,7 %	12 měsíců	6,6 %

úrokové sazby platné od 15.2.1999

Podrobné informace o těchto účtech a všech dalších službách k postžirovému účtu získáte na kterémkoliv poště nebo pobočce Poštovní spořitelny.

Postžirový účet šetří Váš čas a rozmnožuje Vaše peníze !